

УДК 330.34:338.2(477)

Ладонько Людмила Степанівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри мистецьких дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 14000, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 53, тел.: (0462) 941 178, e-mail: Ladonkoluda@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-4105-051X>

Скорик Тамара Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри мистецьких дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Шевченка, 14000, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 53, тел.: (0462) 941 178, e-mail: tamskorik@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-1442-6024>

Остаточна Вікторія Олександрівна, здобувачка 3 курсу факультету дошкільної, початкової освіти і мистецтв Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 14000, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 53, тел.: (0462) 941 178, e-mail: ostatochna.victoria@icloud.com, <https://orcid.org/0009-0002-5885-5813>

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ КРЕАТИВНИХ МІСТ В ПІСЛЯВОЄННОМУ ВІДРОДЖЕННІ УКРАЇНИ

Анотація. У статті здійснено комплексний теоретичний аналіз концепції креативного міста як сучасної моделі урбаністичного розвитку в контексті післявоєнного відродження України. Обґрунтовано, що в умовах масштабних руйнувань та соціальних трансформацій відновлення міст потребує не лише фізичної реконструкції інфраструктури, а й відновлення соціального капіталу, культурної ідентичності та локальних спільнот. Концепція креативного міста розглядається як інструмент сталого, інклюзивного та інноваційного розвитку, що ґрунтується на використанні культури, творчості та людського потенціалу як стратегічних ресурсів.

Проаналізовано наукові підходи зарубіжних і вітчизняних дослідників до осмислення креативних міст, зокрема в контексті культурної політики, публічного управління, розвитку креативних індустрій та ревіталізації міських просторів. Особливу увагу приділено працям Ч.Лендрі та Ф. Коста, які акцентують на визначальній ролі культурних ресурсів у формуванні нової парадигми міського розвитку. Виявлено, що, попри значний масив досліджень, концепція креативного міста здебільшого аналізується фрагментарно, що зумовлює потребу в її цілісному міждисциплінарному осмисленні.

Авторами узагальнено зарубіжний досвід впровадження концепції креативних міст (Манчестер, Барселона, Нью-Йорк, Сан-Франциско, Шеньчжень, Пекін, Токіо) та окреслено ключові чинники їх успішного розвитку. Проаналізовано український контекст реалізації концепції на прикладі Львова, Одеси та Івано-Франківська як учасників мережі UNESCO Creative Cities Network. Зроблено висновок, що креативні індустрії та культурна інфраструктура можуть стати важливими драйверами післявоєнного відновлення України, сприяючи соціальній згуртованості, економічному зростанню та підвищенню якості життя в громадах.

Ключові слова: креативне місто, креативні індустрії, культурна політика, післявоєнне відродження, сталий міський розвиток, Україна.

THEORETICAL APPROACHES TO IMPLEMENTING THE CONCEPT OF CREATIVE CITIES IN POST-WAR UKRAINE'S RENAISSANCE

Ladonko Liudmyla Stepanivna, Doctor of Economics, professor, Professor of the Department of Artistic Disciplines, T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium», 14000, Chernihiv, Str. Hetmana Polubotka, 53, tel.: (0462) 941 178, e-mail: Ladonkoluda@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-4105-051X>

Skoryk Tamara Volodymyrivna, Doctor of Pedagogical Sciences (Ed. D.), Professor, Acting Head of the Department of Artistic Disciplines T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium», 14000, Chernihiv, Str. Hetmana Polubotka, 53, tel.: (0462) 941 178, e-mail: tamskorik@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-1442-6024>

Ostatochna Victoria Alexandrivna, 3rd year student of the Faculty of Preschool, Primary Education and Arts, T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium», 14000, Chernihiv, Str. Hetmana Polubotka, 53, tel.: (0462) 941 178, e-mail: ostatochna.victoria@icloud.com, <https://orcid.org/0009-0002-5885-5813>

Abstract. The article provides a comprehensive theoretical analysis of the concept of a creative city as a modern model of urban development in the context of Ukraine's post-war revival. It is argued that in conditions of large-scale destruction and social transformation, the restoration of cities requires not only the physical reconstruction of infrastructure, but also the restoration of social capital, cultural identity, and local communities. The concept of a creative city is seen as a tool for sustainable, inclusive, and innovative development based on the use of culture, creativity, and human potential as strategic resources.

The scientific approaches of foreign and domestic researchers to understanding creative cities are analyzed, particularly in the context of cultural policy, public administration, the development of creative industries, and the revitalization of urban spaces. Particular attention is paid to the works of C. Landry and F. Costa, who emphasize the decisive role of cultural resources in shaping a new paradigm of urban development. It has been found that, despite a significant body of research, the concept of a creative city is mostly analyzed in a fragmented manner, which necessitates a comprehensive interdisciplinary understanding of it.

The authors summarize foreign experience in implementing the concept of creative cities (Manchester, Barcelona, New York, San Francisco, Shenzhen, Beijing, Tokyo) and outline the key factors for their successful development. The Ukrainian context of the concept's implementation is analyzed using the examples of Lviv, Odesa, and Ivano-Frankivsk as members of the UNESCO Creative Cities Network. It is concluded that creative industries and cultural infrastructure can become important drivers of Ukraine's post-war recovery, promoting social cohesion, economic growth, and improving the quality of life in communities.

Keywords: creative city, creative industries, cultural policy, post-war revival, sustainable urban development

Постановка проблеми. Після масштабних руйнувань, спричинених війною, Україна потребує не лише фізичної реконструкції інфраструктури, а й відновлення соціального капіталу, культурної ідентичності та локальних спільнот. Концепція креативного міста пропонує альтернативну модель розвитку міст і територій, засновану на участі громади у плануванні та відбудові простору, використанні культури й творчості як драйверів відродження, зростанні туристичної привабливості і бренду територій, залученні молоді, ветеранів, переселенців до культурних і освітніх ініціатив.

Сьогодні концепція креативного міста є частиною глобальної парадигми «smart, sustainable and inclusive cities», яку підтримує ООН, ЮНЕСКО та ЄС. Україна бере участь у мережі UNESCO Creative Cities Network, до якої вже входять такі наші міста, як Львів (літературна діяльність), Одеса (кіноіндустрія), Івано-Франківськ (музична діяльність). Даний вектор співпраці відкриває доступ до міжнародного обміну досвідом, інвестицій та партнерських програм у сфері будівництва розумних міст та створення креативних просторів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На формування підходів і висновків даного дослідження значний вплив мали праці численних зарубіжних і українських науковців, які вивчали різні аспекти креативних міст та їхній вплив на культурний розвиток, механізми фінансування мистецтв, аналіз культурної політики на місцевому рівні. Також досить ґрунтовно розглядалися питання взаємозв'язку між урядовими стратегіями

розвитку культури, соціальною інклюзією та економічними вигодами креативних індустрій.

Так, Л. Радіонова розглядає програму «Креативна Європа» та концепцію «креативного міста» у тісному взаємозв'язку, оскільки ЄС підтримує розвиток культурно-творчої сфери, а міста використовують ці ресурси для формування інноваційної інфраструктури та культурного зростання [1].

М. Миргородська досліджує модель публічного управління розвитком комфортного міського середовища через розробку і впровадження програм та проєктів публічного управління в сфері розвитку комфортного міського середовища в Україні, з урахуванням потреб ревіталізації громад у повоєнний період [2].

Дослідження Т. Дробахіної зосереджено на розумінні креативного міста, як фреймворку та елементу публічної політики. Розглянуто сутність та перспективи розвитку, основні перешкоди до встановлення стійкої моделі креативного міста. Цікавою є запропонована модель розвитку креативного міста в українському контексті на базі застосування виділених ключових трендів [3].

Виняткову роль культурних ресурсів у розвитку міст і територій неодноразово підкреслювали зарубіжні науковці, зокрема Ч. Лендрі та Ф. Кост, які розглядали культуру як стратегічний чинник просторового, соціально-економічного та інноваційного розвитку урбанізованих територій [4].

Водночас, попри значну кількість наукових публікацій і практичних напрацювань, концепція креативного міста досі переважно аналізується фрагментарно – через окремі інструменти, практики або кейси, а не як цілісний об'єкт міждисциплінарного наукового осмислення. У зв'язку з цим актуалізується потреба у поглибленому теоретичному дослідженні даної концепції, особливо в контексті післявоєнного відродження України, де креативні індустрії, культурна інфраструктура та людський потенціал можуть стати ключовими ресурсами відновлення, соціальної згуртованості та сталого розвитку територій.

Мета статті – дослідити концепцію креативного міста в контексті соціокультурних, економічних та урбаністичних трансформацій, проаналізувати зарубіжний і український досвід розвитку креативних територій, а також визначити перспективи впровадження цієї моделі в Україні у повоєнний період.

Виклад основного матеріалу. Концепція креативного міста сформувалася наприкінці 20-го століття у зв'язку зі зростанням ролі знань, культури, інновацій в економіці та необхідністю адаптуватися до соціокультурних і технологічних змін, що ставали дедалі важливішими в епоху інформаційної революції та глобалізації. Основними принципами концепції є визнання креативності, як ключового ресурсу розвитку,

підтримка освіти, науки і культури, як базису для інновацій, створення відкритого простору для комунікації і експериментів, забезпечення інклюзивності і соціальної взаємодії, формування конкурентної міської економіки на основі креативних індустрій.

Термін «креативне місто» (англ. creative city) походить від комбінації двох слів: «creative», що означає творчий, креативний, та «city» – місто. Це поєднання можна трактувати як місто, яке розвивається на основі творчості, інноваційності та культурних досягнень. Назва акцентує увагу на тому, що саме креативність людей, їхніх ідей та культурного потенціалу є ключовим ресурсом для розвитку і унікальності міських просторів.

Вперше поняття «креативне місто» набуло популярності наприкінці 1980-х у зв'язку із публікаціями британського урбаніста Чарльза Лендрі, який розглядав місто як центр креативних активностей, що формують нову парадигму міського планування. За його визначенням, креативне місто – це середовище, що сприяє розвитку творчості, науки, культури, інновацій та залученню креативних рішень. У своїх працях Лендрі і Кост наголошували на винятковій ролі культурних ресурсів (архітектурної спадщини, культурних інституцій, мистецьких просторів, атмосфери, що приваблює креативні класи), які можуть стати «сировиною» нового урбаністичного розвитку замість традиційних промислових ресурсів індустріальної доби (нафти, сталі, вугілля тощо) [4].

Якщо говорити про роль креативного міста у підтримці та розвитку міської ідентичності, то вона полягає у створенні унікального простору на основі використання творчого потенціалу мешканців, підтримці креативних індустрій і створення сприятливого середовища для інновацій. Тож головною метою креативного міста є не тільки економічний розвиток, а підвищення якості життя мешканців – розвиток публічних просторів, доступність освіти, культури, інклюзивності. У кінцевому рахунку, мета спрямована на те, щоб місто виділялося у глобальному масштабі завдяки культурі, мистецтву, дизайну, науці і технологіям [3, 4].

Для досягнення такої комплексної мети креативне місто повинно орієнтуватися у своєму стратегічному розвитку на такі завдання, як підтримка інновацій і нових ідей; залучення та розвиток творчих спеціалістів; розвиток культури і мистецтв як важливих елементів міського життя; інтеграція науки, технологій та культури; гнучкі форми управління та участь громади у розвитку міста, враховуючи потреби ревіталізації громад у повоєнний період [1, 4].

Зарубіжний досвід розвитку креативних міст демонструє різноманітні підходи та методи впровадження креативних індустрій, урбаністики та партнерств, які перетворюють міста на динамічні центри інновацій, культури та економічного зростання. У цьому контексті буде доцільним проаналізувати унікальний досвід створення креативних міст Європи, Америки та Азії.

Манчестер (Велика Британія) – один із найвідоміших прикладів реалізації концепції креативного міста у світі. Його досвід показує, як постіндустріальне місто може відродитися завдяки розвитку культури, креативних індустрій і активності спільноти. У 1980–1990-х роках місто почало активно розвивати культурну політику як основу відродження. Влада, університети, громадські ініціативи та бізнес інвестували у творчі простори, культурні події та креативну економіку. Ключовими ініціативами, що призвели до суттєвих змін стали розвиток медіа та музичної індустрії (легендарна сцена «Madchester», гурти The Smiths, Joy Division, Oasis); створення креативних кластерів, наприклад, району Northern Quarter, де розташовані арт-простори, студії дизайнерів, крафтові кав'ярні та мистецькі галереї; відкриття MediaCityUK, одного з найбільших медіа-хабів Європи, де базуються BBC, ITV, університети й стартапи.

Манчестер входить до мережі UNESCO Creative Cities Network як місто музики з 2017 року. Він є прикладом того, як інвестиції у креативність, інновації та культуру формують конкурентоспроможну міську ідентичність. В даному прикладі урбаністика об'єднала митців, архітекторів, дизайнерів, економістів і владу у пошуку балансу між потребами громади та розвитком інновацій [5].

Барселона (Іспанія) – це зразок того, як поєднання урбаністичних рішень, культурної політики та інновацій може створити динамічне міське середовище і стати лідером у розвитку креативної економіки через організацію кластерів креативних індустрій. Поворотним моментом масштабної урбаністичної реконструкції міста, оновлення транспортної системи, морського узбережжя та культурних просторів стали Олімпійські ігри 1992 року, відтоді культура стала центральним елементом міського розвитку [6].

На підтримку концепції креативних міст у Європі активно працює мережа креативних міст ЮНЕСКО (UCCN), яка сприяє співпраці з містами та між ними, що визначили креативність, як стратегічний фактор сталого міського розвитку. Результатом такого підходу є залучення фахівців до творчої сфери, створення нових робочих місць, підвищення кількості туристів, поліпшення якості міського середовища та зміцнення економіки країн. Таким чином, європейський досвід свідчить, що креативні міста розвиваються через стратегічне поєднання креативних індустрій, урбаністичних трансформацій і партнерства, що разом формують конкурентоспроможні й привабливі міські простори.

У містах Нью-Йорк і Сан-Франциско (США) креативність реалізується через розвиток технологій, культурних проєктів і партнерства, які трансформують міста на сучасні центри інновацій та мистецтва. Що цікаво, там створюються «творчі квартали» з комфортними просторами для роботи і відпочинку, що приваблюють креативних фахівців зі всього світу [7, 8]. І якщо Нью-Йорк – центр медіа, моди, реклами, театрального

мистецтва, видавництва, дизайну, шоу-бізнесу, то Сан-Франциско основою креативності зробили креативні технології, у тому числі ІТ, інтернет медіа, стартапи та індустрія розваг. У результаті ці міста стали центрами туристичної привабливості, зростання креативної економіки та підвищення якості життя громадян. Однак, як і будь який великий мегаполіс, дані міста стикаються з високою вартістю на життя та великими цінами на оренду, що є проблемою для багатьох митців і креативників. Саме тому проекти на кшталт художніх хабів і підтримки креативних районів та арт-просторів є важливими інструментами для збереження й розвитку культурного середовища міста. Такий підхід сприяє сталому економічному розвитку громад і збагаченню культурного життя його мешканців.

Шалений розвиток культурних просторів демонструє Китайська народна демократична республіка, а саме, Шеньчжень, який називають «Китайською Кремнієвою долиною» (тут розташовані штаб-квартири таких гігантів, як Huawei і Tencent). Місто, що народилося з нічого наразі є одним із найрозвиненіших технологічних центрів світу завдяки високій концентрації інновацій, стартапів і креативних проектів. Місто зазвичай інвестує у створення креативних просторів, парків, культурних подій, що робить його центром залучення молодих талантів. Локальні бібліотеки активно проводять культурні заходи, вечори відкритих мікрофонів, підтримуючи творче середовище [9].

Пекін (Китай) – місто, що поєднує тисячолітню історію із сучасними креативними практиками. Саме тут створена футуристична архітектура Олімпійського парку, стадіону «Пташине гніздо», де проводяться сучасні музичні фестивалі та культурно-розважальні події. Однак сучасні архітектурні шедеври Пекіну досить органічно вписані в місцевий ландшафт вузьких вуличок, що збереглися з XIII століття часів династії Юань. Такий підхід до збереження історичної спадщини в поєднанні з модернізацією міського простору підтримує розвиток творчих індустрій та є основною дестинацією внутрішнього і зовнішнього туризму.

Токіо (Японія) відомий як центр інновацій і штучного інтелекту, мобільних сервісів та smart-інфраструктури, інтелектуальних будівель, робототехніки, швидкісного залізничного сполучення (Сінкансен) та сучасної урбаністики, що поєднує високотехнологічну інфраструктуру з глибокою традицією. Тут діють численні культурні простори і технопарки, які підтримують стартапи і творчі ініціативи. Місто стимулює творчість через технологічні кластери (Shibuya Smart City, Akihabara Tech), інкубатори стартапів та дослідницькі центри. Отже, Токіо, будучи одним із найбільш впливових центрів світової креативної економіки, водночас є культурним осередком, використовуючи сучасні методи збереження і популяризації спадщини та інтегрує її з новими творчими практиками [10].

Отже, в розглянутих країнах Східної Азії розвиток креативних міст відбувається через поєднання традицій і модернізації, використання

сучасних технологій, підтримку культурних і творчих індустрій, а також активне застосування інноваційних урбаністичних стратегій, спрямованих на підвищення якості життя для їх мешканців і туристів.

Ідея креативних міст в Україні почала активно формуватися з початку 2010-х років, а особливого імпульсу набула після 2014 року та повномасштабного вторгнення 2022 року. Сьогодні Україна бере участь у мережі UNESCO Creative Cities Network, до якої вже входять такі наші міста, як Львів, Одеса, Івано-Франківськ. Для цих міст креативні індустрії стали одним із ключових напрямів для реабілітації економіки, поживлення соціального життя, формування культурної політики та іміджу. Відродження культури і підтримка творчих професій допомагають залучати інвестиції, створювати нові робочі місця та підвищувати якість життя населення.

Розглянемо приклади українських креативних ініціатив у містах, які вже показують неймовірні результати. По-перше, Львів – це приклад міста, що активно інтегрує культуру та креативність у різні сфери життя. Львів отримав офіційний статус міста літератури від ЮНЕСКО у 2015 році, що підтверджує його унікальну літературну спадщину та активний розвиток культурних проєктів у сфері літератури. Визначальною для розвитку міста стала також Стратегія розвитку культури Львівської міської територіальної громади до 2035 року, яка визначає креативність, культурну інновацію та доступність культури, як пріоритети та рушійну силу сталого розвитку міста. Візія 2035 розкривається через три взаємопов'язані виміри: місто-спільнота, де культура формує зв'язки між людьми, дає спосіб бути разом, спільно діяти, змінюватися і приймати інших; місто-майстерня, де культура є простором постійного творення, навчання, експериментів, роботи з досвідами, новими знаннями та інноваціями; місто-платформа, де культура стає майданчиком, на якому вибудовується інтеграція з глобальними культурними мережами, здобувається видимість і впізнаваність громади у світі [11, 12].

Дотримуючись визначених напрямів Львів підтримує мистецькі фестивалі, арт-резиденції, а також розбудовує інфраструктуру для IT і туристичного секторів. Наразі у місті працюють численні креативні простори, культурні ініціативи та проєкти (Lviv Culture Hub – динамічний простір для митців, музикантів, письменників і творчих професіоналів, що сприяє професійному розвитку індустрій, збереженню спадщини та обміну ідеями; Lviv Municipal Art Center – сучасна мистецька інституція, яка підтримує й розвиває творчі проєкти та виставкові програми; Dzyga Art Center – осередок мистецтва, музики та літератури з багаторічною історією що сприяє економічному зростанню).

По-друге, Одеса, яка поєднує крос-культурне та мультикультурне різноманіття, багату історію, неповторну архітектуру зі сприятливою туристичною інфраструктурою, що розвивається. Одеса вже сьогодні є

осередком розвитку креативних індустрій, зокрема в галузях кіно, театру, музики, дизайну, реклами, моди, гастрономії та івент-індустрії (Одеський міжнародний кінофестиваль, численні театральні та музичні події, мультикультурні тижні, арт-резиденції, галереї й незалежні культурні простори) сприяють формуванню креативної екосистеми міста та його впізнаваності на національному й міжнародному рівнях.

У Стратегії культурного розвитку Одеси на 2025-2035 роки місто визначилося із основними цілями свого розвитку, серед яких – підтримка сталого розвитку культурної інфраструктури, креативних індустрій та сучасних культурних тенденцій, збереження унікальної одеської спадщини, посилення міжнародної співпраці. Тож бачимо, що Одеса попри непросту воєнно-політичну і економічну ситуацію тримає вектор на розвиток Одеси, як міста для людей через посилення розвитку українського та місцевого культурного продукту та інтеграції у європейський культурний простір [13].

По-третє, Івано-Франківськ, який за останні роки став визнаним туристичним центром України, зокрема, і через розвиток фестивальної культури: фестиваль сучасного мистецтва «Porto Franko», який перетворював місто чи то на морський порт, чи то на аеропорт; етнічний фестиваль «Карпатський простір», де популяризують культуру Карпат; традиційний фестиваль «Свято Ковалів», під час якого для міста роблять ковані скульптури. Увагу туристів привертає освітлення історичних будівель та пам'яток, оглядовий майданчик на міській ратуші, індустриальний парк європейського зразка, інноваційний центр (на території раніше закинутого заводу «Промприлад»), як майданчик для комунікації, освіти, співпраці державного сектору, громадськості та бізнесу. Сьогодні Івано-Франківськ продовжує активно реалізувати свій креативний потенціал, презентуючи як багату історичну спадщину, так і створюючи нові можливості для реалізації культурних, освітніх, бізнесових і підприємницьких ініціатив містян [14].

Таким чином, аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду практичної реалізації концепції креативного міста дає підстави стверджувати, що креативний сектор доцільно розглядати як один із ключових і системоутворювальних сегментів міської економіки. У цьому контексті галузі креативних індустрій мають сприйматися не лише як культурний ресурс, а як стратегічні активи міста, що потребують цілеспрямованого збереження, підтримки, промоції та довгострокового розвитку.

Відповідно, ефективне впровадження концепції креативного міста вимагає застосування цілісного, міжсекторального та проактивного підходу до розвитку і просування креативного сектору, що передбачає системну реалізацію комплексу узгоджених заходів, спрямованих на посилення його економічного, соціального та культурного впливу на міський розвиток:

1. Посилення ролі міста з підтримки та просування креативного сектору шляхом проведення комплексної оцінки різноманітних потреб і викликів, з якими стикаються творчі організації, колективи та окремі митці, та з урахуванням цієї інформації розробити стратегічний план розвитку для творчого сектору.

2. Створення та просування культурних районів як центрів арт-активностей шляхом впровадження податкових пільг з продажу товарів, вироблених або проданих у межах району чи податкових пільг на прибуток для митців, які проживають, або працюють на певній території. Дана пропозиція допоможе задіяти культурні ресурси, доступні в громадах, та надасть поштовх місцевому економічному розвитку.

3. Активне залучення міжнародних грантів, партнерських програм і трансферу знань для кращого фінансування творчих проєктів та ініціатив.

4. Сприяння розвитку інфраструктури для освіти у сфері креативних індустрій (збільшити кількість мистецьких, творчо спрямованих освітніх програм в закладах освіти різного рівня), аби зменшити відтік талантів і заохотити молодь до творчих професій.

5 Поширювати позитивний креативної досвід розбудови міст, як Львів та Одеса, Івано-Франківськ на інші регіони через обміни, форуми і платформи взаємодії [7].

Висновки. Концепція креативного міста є ефективною моделлю сучасного урбаністичного розвитку. Вона охоплює культуру, інновації, освіту та технології для створення динамічного середовища, сприятливого для творчості та підприємництва. Зарубіжний досвід інноваційних міст (Манчестер, Барселона, Шеньчжень, Пекін, Токіо) демонструє активне впровадження концепції креативних міст через інтеграцію технологій, культурної спадщини, інноваційних підходів і розвитку креативних індустрій та доводить, що інвестиції у креативні індустрії, культурну інфраструктуру та партнерства між владою, бізнесом і громадою можуть приносити значний економічний та соціальний ефект,

Креативні міста продовжують розвивати культуру в Україні, долаючи виклики війни, що дає позитивні результати інтеграції культури, інновацій і туризму в міський розвиток. Однак, важливе подальше зміцнення цієї тенденції, особливо в умовах ведення повномасштабної війни, коли наші міста потребують державної підтримки, стимулювання місцевих ініціатив, розвитку освіти у сфері креативних індустрій і залучення міжнародних партнерів.

Література:

1. Радіонова Л. О. (2023) Креативна Європа та креативне місто: діалектика взаємозв'язку. Функціонування суб'єктів економічної діяльності в умовах післявоєнної розбудови: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (з міжнар. участю), 23–24 листоп. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. С. 133-136.

2. Миргородська М.С. (2025) Дисертація на тему: Публічне управління в сфері розвитку комфортного міського середовища. URL: <https://min.cab/2fzl0b> (дата звернення 15.12.25)
3. Дробахіна Тетяна Олегівна. (2023) Фреймворк «креативне місто»: способи посилення фреймворку через 6 трендів розвитку. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права, 2023. № 6 . С. 36 – 41. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/508/457> (дата звернення 15.12.25)
4. Landry C., Caust M. (2017) The creative bureaucracy & its radical common sense. Gloucestershire: Comedia Gloucestershire.
5. Медіаплатформа "Вгору". Урбаністика європейських міст. Як змінюють міський простір у Європі. (2021) URL: https://vgoru.org/novini/urbanistika-yevropejskih-mist-yak-zminuyut-miskij-prostir-u-yevropi?utm_source=perplexity (дата звернення 15.12.25)
6. ЮНЕСКО. Мережа креативних міст. Веб-сайт. (2025) URL: https://www.unesco.org/en/creative-cities/barcelona?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 15.12.25)
7. New York city comptroller. Creative economy, art, culture, and creativity in New York City. Website (2019) URL: https://comptroller.nyc.gov/reports/the-creative-economy/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 15.12.25)
8. SF.GOV. Креативні індустрії. Веб-сайт (2025) URL: https://www.sf.gov/ace?utm_source=chatgpt.com
9. Китайські міста: топ-5 перлин для незабутньої подорожі. Веб-сайт (2025) URL: <https://www.svitstyle.com.ua/kytajsiki-mista-top-5-perlyn-dlya-nezabutnoyi-podorozhi/> (дата звернення 15.12.25)
10. World Cities Culture Forum. (2025) Громадська креативна база Токіо: Розпалювання громадянської креативності та екосистеми спільної креативності. URL: https://worldcitiescultureforum.com/city-project/creative-civic-base-tokyo/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 15.12.25)
11. Слава Огороднік. Mistosite. Право на місто у «креативному місті». Прогулянка у Львові. URL: https://mistosite.org.ua/articles/pravo-na-misto-u-kreatyvnomu-misti-prohulianka-u-lvovi?utm_source=perplexity (дата звернення 15.12.25)
12. Інформаційний портал депутатів Львівської міської ради. (2025) Депутати затвердили Стратегію розвитку культури Львівської міської територіальної громади до 2035 року. URL: <https://min.cab/2b290z> (дата звернення 15.12.25)
13. Лілія Демидова. (2025) Що таке Стратегія культурного розвитку міста і якою вона буде для Одеси. Суспільне Одеса. Веб-сайт URL: <https://suspilne.media/odesa/853705-so-take-strategia-kulturnogo-rozvitku-mista-i-akou-vona-bude-dla-odesi/> (дата звернення 15.12.25)
14. Євгенія Вірлич. (2021) Івано-Франківське диво: як маленьке місто стало меккою туристів та програмістів. URL: <https://kavun.city/articles/180621/ivano-frankivske-divo-yak-malenke-misto-stalo-mekkoju-turistiv-ta-programistiv> (дата звернення 15.12.25)

References:

1. Radionova L. O. (2023) Kreatyvna Yevropa ta kreatyvne misto: dialektyka vzaiemozviazku [Creative Europe and the creative city: the dialectic of interconnection]. Funktsionuvannia subiektiv ekonomichnoi diialnosti v umovakh pisliavoiennoi rozbudovy: materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (z mizhnarodnoiu uchastiu), 23–24 lystop. Kharkiv : KhNUMH im. O. M. BeketovaSoroka I.A., 2023. s. 133-136. [in Ukrainian].

2. Myrhorodska M.S. (2025) Dysertatsiia na temu: Publichne upravlinnia v sferi rozvytku komfortnoho miskoho seredovyshcha [Public administration in the field of developing a comfortable urban environment]. URL: <https://min.cab/2fzl0b> [in Ukrainian].
3. Drobakhina Tetiana Olehivna. (2023) Freimvork «kreatyvne misto»: sposoby posylennia freimvorku cherez 6 trendiv rozvytku [The “creative city” framework: ways to strengthen the framework through six development trends]. Dniprovskiyi naukovyi chasopys publichnoho upravlinnia, psykhologii, prava, 2023. № 6 . s. 36 – 41. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/508/457>[in Ukrainian].
4. Landry C., Caust M. (2017) The creative bureaucracy & its radical common sense. Gloucestershire: Comedia Gloucestershire.
5. Mediaplatforma "Vhoru". Urbanistyka yevropeiskykh mist. Yak zminiuiut miskiyi prostir u Yevropi. (2021) [Urban planning in European cities. How urban spaces are changing in Europe]. URL: https://vgoru.org/novini/urbanistika-yevropejskih-mist-yak-zminyuyut-miskij-prostir-u-yevropi?utm_source=perplexity [in Ukrainian].
6. ЮНЕСКО. Мережа креативних міст. Веб-сайт. (2025) URL: https://www.unesco.org/en/creative-cities/barcelona?utm_source=chatgpt.com[in Ukrainian].
7. New York city comptroller. Creative economy, art, culture, and creativity in New York City. Website (2019) URL: https://comptroller.nyc.gov/reports/the-creative-economy/?utm_source=chatgpt.com
- 8.SF.GOV. Kreatyvni industrii. [Creative industries]. Veb-sait (2025) URL: https://www.sf.gov/ace?utm_source=chatgpt.com
9. Kytajski mista: top-5 perlyn dlia nezabutnoi podorozhi. Veb-sait (2025) URL: <https://www.svitstyle.com.ua/kytajski-mista-top-5-perlyn-dlya-nezabutnoyi-podorozhi/>[in Ukrainian].
10. World Cities Culture Forum. (2025) Hromadska kreatyvna baza Tokio: Rozpaliuvannia hromadianskoi kreatyvnosti ta ekosystemy spilnoi kreatyvnosti [Tokyo Public Creative Base: Igniting civic creativity and a collaborative creativity ecosystem]. URL: https://worldcitiescultureforum.com/city-project/creative-civic-base-tokyo/?utm_source=chatgpt.com
11. Slava Ohorodnik. Mistosite. Pravo na misto u «kreatyvnomu misti». Prohulianka u Lvovi [The right to the city in a “creative city.” A walk in Lviv]. URL: https://mistosite.org.ua/articles/pravo-na-misto-u-kreatyvnomu-misti-prohulianka-u-lvovi?utm_source=perplexity [in Ukrainian].
12. Informatsiinyi portal deputativ Lvivskoi miskoi rady. (2025) Deputaty zatverdily Stratehiiu rozvytku kultury Lvivskoi miskoi terytorialnoi hromady do 2035 roku [Deputies approved the Strategy for the Development of Culture in the Lviv City Territorial Community until 2035].URL: <https://min.cab/2b290z>
13. Liliia Demydova. (2025) Shcho take Stratehiia kulturnoho rozvytku mista i yakoiu vona bude dlia Odesy. Suspilne Odesa. Veb-sait [What is a city cultural development strategy and what will it be for Odessa]. URL: <https://suspilne.media/odesa/853705-so-take-strategia-kulturnogo-rozvitku-mista-i-akou-vona-bude-dla-odesi/> [in Ukrainian].
14. Yevheniia Virlych. (2021) Ivano-Frankivske dyvo: yak malenke misto stalo mekkoiu turystiv ta prohramistiv [The wonder of Ivano-Frankivsk: how a small town became a mecca for tourists and programmers.]. URL: <https://kavun.city/articles/180621/ivano-frankivske-divo-yak-malenke-misto-stalo-mekkoyu-turystiv-ta-programistiv>[in Ukrainian].